

KOHTUOTSUS

EESTI VABARIIGI NIMEL

Kohus	Tallinna Halduskohus
Kohtunik	Karin Kalmiste
Otsuse tegemise aeg ja koht	20.03.2012. a Tallinn
Haldusasia number	3-11-1595
Haldusasi	MTÜ Ruu küla heakorra selts kaebus Keskkonnaameti 09.06.2011 korralduse nr HJR 1-15/11/431 tühisuse tuvastamiseks ja alternatiivnõudes haldusakti tühistamiseks.
Menetlusosalised	Kaebuse esitaja – MTÜ Ruu küla heakorra selts Vastustaja – Keskkonnaamet Kolmas isik – OÜ Vao Paas, lepingulised esindajad v.adv Andres Aavik ja adv Yulia Klyukach

RESOLUTSIOON

- 1. Jätta rahuldamata MTÜ Ruu küla heakorra selts kaebus** Keskkonnaameti 09.06.2011 korralduse nr HJR 1-15/11/431 **tühisuse tuvastamise ja tühistamise nõudes**
- 2. Mõista välja MTÜ-lt Ruu küla heakorra selts OÜ Vao Paas** kasuks 922.8 eurot **/menetluskuludena/.**
- 3. Sekretäril saata käesolev kohtuotsus** menetlusosaliste esindajatele.

Edasikaebamise kord ja tähtaeg

Kohtuotsuse peale võib 30 päeva jooksul, arvates selle avalikult teatavaks tegemisest 20. märtsist 2012, esitada apellatsioonkaebuse vahetult Tallinna Ringkonnakohtule. Samaks kuupäevaks tuleb apellatsioonkaebus esitada ka juhul, kui selle koostamiseks vajatakse menetlusabi. Menetlusabi

taotluse ja apellatsioonkaebuse võimalike puuduste kõrvaldamise lahendab ringkonnakohus. Kui apellant ei taotle apellatsioonkaebuse lahendamist kohtuistungil, eeldatakse, et ta on nõus asja lahendamisega kirjalikus menetluses.

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. Keskkonnaameti 09.06.2011 korraldusega nr HJR 1-15/11/431 väljastati OÜ-le Vao Paas Jägala lubjakivikarjääris (katastritunnus 24505:002:0103) maavara kaevandamise luba.
2. MTÜ Ruu küla heakorra selts esitas 27.06.2011 Tallinna Halduskohtule kaebuse Keskkonnaameti 09.06.2011 korralduse nr HJR 1-15/11/431 tühistamiseks; kaebaja muutis nõuet ja esitas nõuded: 1) tuvastada haldusakti tühisus; 2) alternatiivselt tühistada haldusakt.
3. Kaebuse esitaja esitas esialgse õiguskaitse taotluse ja palus peatada kaevandamisloa kehtivus. Tallinna Halduskohus võttis 07.07.2011 määrusega kaebuse menetlusse ja jättis esialgse õiguskaitse taotluse rahuldamata. Tallinna Ringkonnakohus jättis määrusega kaebaja taotluse alusel halduskohtu määruse muutmata.

KAEBUSE ESITAJA SEISUKOHAD

4. 27.06.11 esitas MTÜ Ruu küla heakorra selts (edaspidi Selts) kaevandamisloa tühistamisnõude koos EÜK taotlusega ja kaebaja soovis kaebust kohtu juhistel täiendada, mistõttu esitas vastamise tähtaja pikendamise taotluse 01.08.11.a. ning märkides, et ta on samas esitanud täiendavate ekspertise tellimise ja vastuse kohaselt saab ta täiendavad tõendid ilmselt septembris, kuna istung on 03.10.11, siis jääb menetlusosalistel aega nende esitamisel olevate tõenditega tutvuda; kaebaja lubas täiendused ja tõendid esitada 08.09.11.a. Kaebaja lisas võimalike firmade nimed ja E-Konsult OÜ teate tööde alustamisest augustis. 14.07.11 esitas kaebaja määruskaebuse EÜK taotluse rahuldamata jätmises. 07.08.11.a esitas Selts täiendused. Kaebaja põhistas õiguste rikkumise ja põhjendatud huvi, nimetab KMH puudused: sotsiaalmajanduslikud mõjud hinnati pealiskaudselt, puudub info mõjuala elanike arvus, tegevusalades, sissetulekuallikate kohta. Maakonnaplaneering ja arengukava ei toeta kaevandamist. Tehnoloogilised alternatiivid: tehnoloogilised alternatiivlahendused on suuresti identsed. Ei selgu, miks ei ole alternatiivides keskkonnasõbralikumaid raimamisviisi, so kombainiga. SEI ekspertiis nõudis, et selgitataks välja väikseim keskkonnamõjuga variant. Eristumist aga selles osas ja kaevandamissuundades ei nähtu. Ei valitud kombainiga raimamisviisi. Kumulatiivsed mõjud: ei nähtu nende analüüsi seotult II ploki kasutuselevõttuga. I ploki kasutuselevõtt võib välistada II ploki kasutuselevõtu. Müra, saaste ja depressioonilehtri suurus kahes ploki korraga töötamisel võib ületada piirnorme ja võivad tuua kaasa ebaproportsionaalsed kahjulikud keskkonnamõjud. Selles olukorras ei saa anda II ploki kasutusluba enne, kui I ploki on töö lõpetatud. KKA leidis ise, et see osa on paljasõnaline ja tuleb lähemalt põhjendada. Kaardimaterjali puudumine: üldisemad ülevaatalikud kaardid puuduvad, so karjääri paiknemine vallas ja Ruu küla ja muude oluliste objektide suhtes, so KeHJS § 20 lg 1 p 6 nõue, selle sisuks on, et need võimaldavad kavandatud tegevust paremini mõista, so ühtlasi ka avalikkuse kaasamise nõue, need materjalid aitavad mõjude hindamist kriitiliselt hinnata. Õnnetustega kaasnevad mõjud:

aruandes pole õnnetuste vältimise tegevuskava, õnnetusjuhtumite ning loodusõnnetustega kaasnevaid mõjusid, nende ulatust ja leevendamismeetmeid. Mõeldud ei ole vaid õlireostust. Puudub ka lõhkeainetega seotud riskide osa. Õnnetuste vältimise meetmed puuduvad. Leevendusmeetmed määratakse peale loa andmist. Neid peab kaaluma enne loa väljastamist, pärast selgub, et ei saagi luba anda, see toobki kaasa õigusvastasuse. Kaevandamisprojekti menetlusega seotult leiab kaebaja, et selle projekti koostamisele ei kaasata avalikkust, st et kaebaja soovib praegu seda arutada. KMH aluseks on valeandmed: väljaveotee osas, tegelikult pole 3.sik saanud MA kokkulepet. 2005, 2007 ja 2011 a MA teatas, et väljasõitu ei saa organiseerida läbi Kassi parkla. Seega pole arvestatavad ka müraproгноose väljaveo kohta. KMH puuduste tagajärjed: need olulised puudused ei võimaldanud õiguspärist kaalutlusotsust. Esinevad kaalutlusvead ja ei arvestatud proportsionaalsuse põhimõttega. Vastustaja ise on märkinud otsuses, et mitte igal juhul ei tule luba välja anda, kuid otsusest ei selgu, miks selline otsus langetati, mis olid kõige tähtsamad kaalutlused, seega HMS § 56 lg 3 nõuet ignoreeritakse. Ei nähtu kaebaja seisukohti, mis menetluses esitati, mh 31.01.11 avalikul istungil. Ei arvestatud proportsionaalsuse põhimõtteid, haldusakt peab olema kohane, vajalik, mõõdukas. Leevendusmeetmed ei ole piisavad, st need pole konkreetsed, et tagada kahjulike mõjude vältimine. Kaevude rajamise kohustust ei ole seatud, kahjude hilisem hüvitamine on aeganõudev menetlus. Tegevuse ajaline piirang: rasketehnika tööaja ettepanekuga ei ole arvestatud, kuigi müranorme tuleb järgida, on seda raske kontrollida ja hiljem tõendada, kui oli rikkumine. Koostöökohustus: 31.01.11 eelnõu avalikul koosolekul nõustus arendaja korrastusprojekti osas tegema kaebajaga koostööd, kuid vastustaja seda loatingimustesse ei lülitanud, haldusaktis ei märgita, miks see jäi sinna lülitamata. Nähtub, et õigusnormid ei taga, et hiljem tuleks arendajale kohustust neid kaasata, selle tõttu oli oluline see otsuses määrata. Leevendavate meetmete seadmine muudes menetlustes ei ole avalikud, seega tuleb need seada kaevandamisloas. Muud projektid ei taga MaaPS § 35 lg 2 p 8, § 24 lg 1 p 2 täitmist. Kaebaja esitab töendi, mille kohaselt Jõelähtme vallavalitsus korraldusega nr 15 22.02.10 muutis arengukava (aastateks 2007-2018). 23.09.11.a. jääb samadele seisukohtadele ja täpsustab positsioone ja kaebaja palub määrata ekspertiisi ja esitada ekspertidele küsimused. Kaebaja märgib, et haldusakt tuleb tühistada ning teise alternatiivina tuvastada selle tühisus. 30.09.11.a. esitab kaebaja vastuse kohtunõudele ja selgitab, et ekspertiisiga saab küsimuste kaudu tuvastada „keskkonnamõju hindamine ja menetluse minetused“, mida saab hinnata eriteadmistega isik. Ekspertiisi ese ei pea seonduma kaebuses sisalduva nõudega. Jääb 23.09.11 ekspertiisitaotluse juurde. Lisab ETV saate „Pealtnägija“ saatelõigu asja materjalide juurde võtmiseks ja teeb viite aadressile, et seda saaks jälgida ja sellega tutvuda. Esitab stenogrammi 28.09.11 „Pealtnägija“ saatest. 25.10.11.a. esitab kaebaja seisukohad määrusele 11.10.11.a. ja selgitab, et saatelõigu osas soovib selle tõendina esitamist; kaebaja esitab vastuväite ekspertiisi taotluse rahuldamata jätmises. Kaebaja avaldab, et ta ei nõustu ekspertiisitaotluse rahuldamata jätmisega. 07.10.11.a. esitas taotluse, et KKA täidaks alusmaterjali esitamise nõude hiljemalt 18.10.11.a. 18.11.11 avaldas kaebaja kohtumääruse 02.11.11.a. alusel oma seisukohad ja kaebaja jääb selle juurde, et soovib tühisuse taotluse menetlemist ja esitab nõude, kuna kohus oli selles osas taotluse jätnud käiguta, kaebaja esitab riigilõivu tasumist tõendava dokumendi. Kaebaja esitab vastuväite kohtu tegevusele ekspertiisi taotluse rahuldamata jätmisega märkides, et kaebaja ei ole soovinud neile ekspertidele küsimusi esitada, kes tegid KMH töö. Kaebaja leiab, et kui ta esitab vastuväite ekspertiisist keeldumise peale, siis ta esitab ka vastulause ekspertidele küsimuse esitamises. Kaebaja teatab, et on sunnitud tellima asjatundja arvamuse ja kui saab selle, siis esitab kohtule. Saatelõigu tõendina asja materjalide juurde keeldumise suhtes esitab kaebaja vastulause. Vastustaja ei ole täitnud alusmaterjali esitamise kohtunõuet. Kaebaja lisab kohtule Jõelähtme Vallavalitsuse 09.11.2011.a. korralduse nr 633, mille kohaselt RMK taotlus maa sihtotstarbe muutmiseks jäeti rahuldamata. 09.12.11.a. esitas kaebaja kokkuvõtlikult oma

seisukohad, esitas tühisuse nõude ja tühistamisnõude motivatsiooni. Kaebaja lisas tema tellitud Hendrikson/Ko ekspertarvamuse Jägala maardla I ploki KMH aruande II kõite vastavuse kohta SA Säästva Eesti Instituudi 03.06.08 eksperthinnangu p-le 4.5.2., töö nr 1619/11. 03.01.12.a esitas kaebaja ekspertiisi tellimuse andmed ja tasumist tõendava dokumendi summas 600.00 eurot, mis oli tellitud 16.11.11.a. advokaadibüroo pöördumise alusel, sihtfinantseerimislepingu nr 2-14.10/109, millega vald kinnitab, et toetab seltsi rahaliselt seotult haldusasja nr 3-11-1595 menetlemisega. 20.02.12 esitas kaebaja täiendavad seisukohad. Kaebaja jäi kohtuistungil kaebuse kõigi seni esitatud väidete juurde.

5. Kaebuse esitajal on kaebeõigus, kuna tegemist on valitsusvälise keskkonnaorganisatsiooniga ja on olemas põhjendatud huvi kohtusse pöördumiseks. MTÜ Ruu küla selts kanti registrisse 18.08.10. HKMS § 292 lg 1 võimaldab kaebeõiguse, samuti on Riigikohtu HK märkinud lahendis nr 3-3-1-86-06, et keskkonnamõju hindamine on üks osa kaevandamisloa väljastamise menetlusest, see päädib haldusakti andmisega, puudused loa väljastamise menetluses toovad kaasa haldusakti õigusvastasuse. Korralduse vaidlustamiseks ei ole vajalik kaebaja subjektiivsete õiguste rikkumine, põhikirjaline tegevus võimaldab HKMS § 292 alusel kohtusse pöördumise. Kaebaja ei nõustunud vastustaja ja 3.isikuga, mil nad märkisid, et õiguslikke tagajärgi ei saanud kaasa tuua KMH avalikustamine ajal, mil Seltsi polnud kantud mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse, kuhu ta kanti 18.08.10.a. Kaebaja on valitsusväline keskkonnaorganisatsioon, kellel on põhjendatud huvi korralduse ja selle toimingute vaidlustamiseks. Kaebaja toetub ka Riigikohtu HK 28.02.07 lahendile nr 3-3-1-86-06 p 18, p 22, p 24. Keskkonnamõjude hindamise menetlus on üks osa kaevandamisloa menetlusest, see päädib haldusakti andmisega, keskkonnaasjade otsustamisel on oluline õiguspärane, tõhus ja õiglane menetlus. Kaebaja ei nõustu viitega, et Riigikohtu lahendist nr 3-3-1-43-06 saaks järeldada kaebaja kaebeõiguse puudumist, kuna käesolevalt on haldusakt vaidlustatud tähtaegselt. Haldusakti vaidlustamisel saab kaebaja tugineda kõikidele rikkumistele selle haldusmenetluse vältel, mille tulemusel haldusakt anti. HKMS § 292 lg 1 eeldatakse taoliste organisatsioonide kaebeõigust, kuna Eesti on Aarhushi konventsiooni osapooliks ja konventsiooni idee kohaselt on valitsusvälised organisatsioonid avaliku huvi väljendajaks. Selts esindab kohalikke avalikke huvisid.

6. Kohtuasja arutamisel jäi kaebuse esitaja ka nende väidete ja seisukohtade juurde, mis olid esitatud esialgses kaebuses ja selle täienduses ning läbi arutatud kirjalikus menetluses seotult EÕK taotluse lahendamiseks.

7. Keskkonnamõju hindamise aruanne on puudulik. KMH aruande puudused on sotsiaalmajanduslike mõjude hindamisest. OÜ Steiger ei oma vastava analüüsi tegemise pädevust. Hindamine on pealiskaudne. Toetuti KMH aruande II kõite täiendatud versioonile, mis kiideti heaks Harjumaa KKT poolt 22.09.08.a., kuid ka II kõitega tehtud täiendus ei kõrvalda KMH aruande puudusi, mis toodi välja SEI poolt, kui hinnati aruande kvaliteeti. Seega tehti otsus puuduliku informatsiooni alusel, see ei võimaldanud õiguspärast kaalutusotsust teha. Kaebaja juhtis Keskkonnaameti tähelepanu KMH aruande puudustele kaevandamisloa menetluses ja taotles heakskiidu tagasivõtmist. Vastustaja teatas 30.03.11, et kaebaja nimetatud puudused ei muuda aruande lõppresultaati ja ei takistanud asja õiget otsustamist. KMH aruande vead on järgmised: puudub sotsiaalmajanduslike olude kirjeldus, ei hinnatud mõju neile oludele (KeHJS § 20 lg 1 p 3 ja 6 kohustus). OÜ Steiger ei oma pädevust sotsiaalanalüüsi teha. Aruande II kd ei lisa olulist informatsiooni. Puuduvad terviklikud alternatiivlahendused (KeHJS § 20 lg 1 p 2 ja 6; SEI ekspertiisi lk 7 ja 11). Märgitud on küll 0 alternatiiv ja veel 2 tegevusalternatiivi, aga need on paljuski identsed. Tegevusalternatiivide ainus vahe seisneb arutelus, kas kaevandada lääneosas 2 astanguga või mitte. Ei selgu, miks peeti reaalseks neid kahte alternatiivi. 30.03.11 väideti, et valituks osutusid kõige keskkonnasäästlikumad üksikmeetodid, kuid nt raimamise meetodi osas on see vale, kuna I kd märgitakse, et kõige vähem koormavam on kaevandamine kombainiga. I ja II kõites ei ole

käsitatud kumulatiivseid mõjusid, mis kaasneksid kui lisaks I ploki kaevandamisele alustatakse tööd II plokis. KMH aruande II kd märgib, et antud juhul ei ole asjakohane seda hinnata, kuna seda tuleb teha II ploki avamisel ja see on arendaja kohustus. SEI ekspertiisis aga leiti seevastu (lk 10-12), et seda tuleks hinnata juba nüüd, see on vajalik terviklahenduse huvides. Seega pole selge, kuidas mõjutab I ploki kasutuselevõtmine II ploki avamist. Kuigi aruandes järeldatakse, et I ploki kasutuselevõtt ei takista II ploki kasutamist, on see paljasõnaline. KeHJS § 20 lg 1 kohustab lisama aruandele kavandatava tegevuse ja selle reaalse alternatiivsete võimaluste ala skeemi ja kaardi. Aruande I versioonis kaardid puudusid, kuna SEI pidas seda puuduseks (lk 7 ja 15), siis aruannet on raske kontrollida. Aruande II kd sisaldab mõningasi olulisi plaane, kuid puudub ülevaatlik kaart, mis iseloomustaks karjääri paiknemist vallas ja Ruu küla oluliste objektide suhtes. Lisaks tavapärase tegevusega kaasnevate mõjude hindamisele tuleb aruandes kirjeldada õnnetuste vältimise tegevuskava, õnnetusjuhtumite ja loodusõnnetustega kaasnevaid mõjusid, ulatust, leevendusmeetmeid ja hoolimata SEI eksperthinnangust (lk 8) ei lisatud täiendavat informatsiooni võimalike õnnetusjuhtumite ega nende vältimis- ja leevendusmeetmete kohta ka II köites. Olulised asjaolud jäeti hindamata, so lõhkamine suure liikluskoormusega maantee läheduses, võimalus naftatoodete lekkeks pinnasesse ja karjääri väljajuhitavasse vette jne. Kokkuvõttes keskkonnamõjude hindamine oli osaline, mitmed olulised mõjud jäid hindamata, ei ole terviklahendusi ega mõjude minimeerimist. Müra, tolm, pinnasvee alanemine, on kahjulikud mõjutused kohalikele elanikele ja looduskeskkonnale, seega tuli mõjusid korrektselt hinnata ja suure tõenäosusega oleks selgunud, et kavandatu mõjud on olulisemad, kui seni leiti ning et need välistavad kaevandamise võimalused. Korrektne hindamine taganuks meetmete proportsionaalse hindamise. Seega ei olnud aruande puudused formaalsed, vaid mõjutasid otseselt korralduse HJR 1-15/11/431 sisulist õiguspärasust. I köite valmimisel tõi SEI välja p 4.5.1 6 olulist puudust, mille käsitlemata jätmine ei võimalda aruannet heaks kiita, anti arvamus p 4.5.2 aruande täiendamise vajaduse kohta; p-is 5 tehti ettepanek KMH edasise menetluse kohta, sj märgiti, et tuleks selgitada ÜP muutmise vajadust. Ka Harjumaa keskkonnateenistus oli samamoodi märkinud, et oleks vaja esitada karjääri korrastamise põhimõtteline kava. 27.09.08 valmis aruande II kd ja seal jäeti käsitlemata karjääri rajamise, toimimise ja sulgemise sotsiaal-majanduslike mõjude analüüs, neid mõisteid seal isegi ei käsitleta, puudub endiselt alternatiivide tervikkäsitlus, on vaid endiselt tehnoloogia ja tegevuste terviklahendused. Puuduvad kriteeriumid, mil tuleb rakendada leevendusmeetmeid, on vaid üldised soovitusel. Kaebaja tellis OÜ Hendrikson & Ko asjatundjate arvamus ja arvestades SEI hinnangu p 4.5.2 toodud ettepanekut selgitas välja, et II köitest ei selgu üheselt millisena soovivad vallavalitsus ja kohalikud elanikud karjääri näha pärast tegevuse lõppu; kuidas alternatiivsed lahendused sõltuvad korrastamise sisust, ulatusest ja asukohast; millised on eelised ja puudused, kui korrastamine toimub etappide kaupa; puudub konkreetne aja-ja tegevuskava. On ka märgitud, et ei hinnatud II ploki kasutuselevõttust tulenevat mõju. Seega nähtub, et KMH aruande II kd juures ei võetud täiel määral arvesse SEI hinnangut p 4.5.2 toodud ettepanekut. Vastustaja õiguseellase 22.09.08 a kirjaga nr 30-11-3/39869 kiideti heaks KMH aruanne, kuid jäeti hindamata, kas II köitega kõrvaldati puudused, mis oli I köites. Väärrib tähelepanu, et kui vastustaja õiguseellane leidis, et II kd kokkuvõttes osas esitatud andmed, hinnangud ja järeldused on peasjalikult identsed põhjaruandes esitatuga ja uusi asjaolusid ei selgunud, siis uue avalikustamise teostamine ei ole põhjendatud, seega leiti, et I ja II ei sisalda midagi uut. Siin on toimitud vastuoluliselt ja hea halduse põhimõtteid eirates. See toob kaasa haldusakti tühistamise. Peale parandamist aruannet aga ei avalikustatud. KeHJS § 22 lg 5 p 2 kohaselt on see oluline menetlusnõuete rikkumine.

8. Kaevandamisloa andmisel ei arvestatud proportsionaalsuse põhimõtet. HMS § 54 lg 1 eeldused on täitmata, kui korralduse motivatsioonist ei selgu, et tegu oleks proportsionaalse

meetmega. Isegi kui meede on kohane, st võimaldab ammutada ehitustegevuseks vajalikku loodusvara, ei ole see vajalik, kuna tuginedes Vabariigi Valitsuse 29.07.10 korraldusele nr 302, mis oli eelnõu staadiumis, nähtub, et riiklikust arengukavast 2010-2020, millele tuginetakse, ei saa järeldada, et killustikku ei jagu. Seal viidatakse ka veokaugustele, kuid et see seostatakse teeprojektidega, mis on juba realiseerumas või realiseeritud, siis on MA teatanud 21.06.11 a teabenõudele antud vastuses, et enne kavandatud kaevandamist on teelõigud Loo-Maardu, Vão-Maardu, Valgejõe-Rõmeda, Aruvalla-Kose valmimas või valminud. Optimaalseks saab lugeda ka veokaugust 150 km, kui arvestada OÜ Inseneribüroo Steiger uurimustööd „Looduslike ehitusmaterjalide kasutamise riiklik arengukava 2010-2020“. Ei arvestatud kaevandamise alternatiivseid asukohti, kuigi tuli kaaluda, kas lubajakiviga varustatuse tagamine on võimalik mujal ning sai arvestada Ruu küla elanike ja Seltsi põhikirjalisi huve. Vabariigi Valitsus ei olnud kaalunud nõusoleku andmisel vajadust kaevandada just konkreetses asukohas. Mõõdukuse osas nähtub, et ei märgitud ära, missugune on kaasnevate negatiivsete mõjude ja positiivsete tulemuste vahekord, kui märgiti vaid, et kaevandamine avaldab mõju keskkonnale ja inimese heaolule, kuid see tegevus pole niivõrd ohtlik, et sellest loobuda. Samas ei hinnatud korralduses kohalikke huvisid ega võrreldud neid riiklike huvidega. Selts võttis vastu küla arengukava 12.02.11.a. ja kaevandamine kujutab selle eesmärkide suhtes ohtu. 20.05.11 on Selts kirjast Keskkonnaametile sellele tähelepanu juhtinud, et hävineb suur osa maakondliku tähtsusega rohevõrgustiku tuum-alast T8, mis mõjutab negatiivselt kohalikku looduskeskkonda. 26.05.11 vastuses on KKA õigesti märkinud, et kui valitsus kohaliku omavalitsuse keeldumisele vaatamata annab nõusoleku loa väljastamiseks, siis loa andja peab seda kaaluma. Vastustaja ei toonud aga otsustamisel välja, miks kohalike elanike huvide kahjustamine on proportsionaalne. Seega ei kaalutud meetme mõõdukust, proportsionaalsust kitsamas tähenduses. Nii proportsionaalsuse hindamata jätmine kui ka diskretsiooninõuete rikkumine toovad kaasa haldusakti sisulise õigusvastasuse.

9. Puudused leevendusmeetmete osas. Leevendusmeetmed ehk loas nimetatud täiendavad tingimused, ei ole piisavad vältimaks olulist negatiivset keskkonnamõju. Mitmed meetmed on üldsõnalised või ebaselged, et need realselt rakenduks, nt lõhketööde osa p 3.9.4; kaevude veeta jäämine p 3.9.16, mil tuleks 6 majapidamisele tagada enne kaevandamise algust puurkaev, kuid arendajale kohustust ei ole otseselt kirja pandud; killustiku väljavedu karjäärast p 3.9.17, mil tuleks kaaluda väljasõidul rattapesuvannide kasutamist, kuid ei selgu, millest lähtudes OÜ-1 Vão Paas kohustus tekib. Selliselt sõnastatud meetmed ei tekita kindlust, et tegelikult meetmeid ka rakendatakse. MaaPS § 35 lg 2 p 8, § 24 lg 1 ja 2 näevad ette meetmete rakendamise, kuid ebamääraselt sõnastatud meetmed ja pandud kohustused ei sunni loa saajat ja selle tõttu on antud luba sisuliselt õigusvastane.

10. Menetluslik osa. Kaebaja ja Jõelähtme valla seisukohale 31.01.11 toimunud avalikul istungil ei ole KKA vastuseid andnud. Ka ei antud varem lahendusi piirata rasketehnikaga töötamist tööpäevadel ajavahemikul 8.00-17.00 ja ülejäänud tööde osas tööpäevadel 7.00-22.00. Mitmeid tingimusi, mis olid ettepanekutes, ei arvestatud, ehkki oli saavutatud kokkulepe, nt korrastamisprojekti osas koostöö tegemine valla ja piirkonna elanikega, Harjumaa Metskonnaga. Kohtumisi ei viidud läbi Seltsi ja arendaja vahel, kuigi koosolekul lepiti kokku et oleks pidanud leidma täiendavaid tehnilisi keskkonnamõjusid minimeerivaid lahendusi.

11. Vastustaja korraldus on tühine ja vastuolus kehtestatud planeeringute ning valla arengukavaga. Kehtestatud maakonnaplaneeringud on aluseks valla ÜP koostamiseks. Kuivõrd PlanS § 8 lg 3 p 3 kohaselt on valla ÜP ülesandeks maa-ja veealade üldiste kasutamise- ja ehitustingimuste, sh maakasutuse juhtotstarvete määratlemine, siis tuli uurida, kas ja kuidas on reguleeritud lubjakivi kaevandamine Jõelähtme vallas Ruu külas Harju MK I etapis, Harju MK teemaplaneeringus Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused, Jõelähtme valla ÜP-s. Nähtub, et Maakonnaplaneeringus ei ole Jägala

lubjakivi mäe-eraldist mainitud. Selle lisana esitatud kaardimaterjalilt on näha, et karjääride mäeeraldist ja perspektiivseid maardlaid nimetades ei ole näidatud Jägala lubjakivimaardlat. Samuti ei ole seda tehtud maakonnaplaneeringu I etapi kaardil. MK teemaplaneeringu kohaselt jääb Jägala lubjakivi mäeeraldis tuumalale nr T 8. Tuumalad on alad, millele toetudes süsteem funktsioneerib; tuumalad on ümbritseva suhtes kõrgema väärtusega ja tuleb arvestada, et nende lahutamatuks osaks on äärealad. T8 on piirkondliku tasandi tuumala (seletuskirja p 2.1.3). Tallinna rohelise vööndi metsad on asukohta tõttu kõrge puhkeväärtusega ja keskkonnaseisundi kaitsmiseks on need otstarbekas planeeringutega määrata kaitsemetsa kategooriasse. Seletuskirja p 2.2.1 saab järeldada, et tegemist on loodusliku-või poolloodusliku maakasutusega aladega, väljaspool tuumala tuleb jälgida, et maakasutust ei muudetaks, rääkimata tuumala enda maakasutuse muutmisest. Kui tuumalasse rajada kaevandus, siis tuumala pindala väheneb. Seletuskirja p 2.2.2.1 kohaselt on konfliktsetes piirkondades vajalik välistada riigimetsamaa sihtotstarbe muutmine, seega keelab maakonna teemaplaneering maatulundusmaa sihtotstarbe muutmise mäetööstusmaa sihtotstarbeks. Jägala lubjakivimaardla asukoht erineb sj vaidlusaluse korraldusega väljastatud kaevandamisloa järgsest maardla asukohast. Koht, kuhu anti välja kaevandamisloa, asub kaitsemets. Valla ÜP seletuskirja lk 67 nähtub, et kaitsemets on vajalik keskkonnaseisundi kaitseks, seal ei tohi lageraie laius ületada 30 m ja pindala 2 ha. Kuna mäe-eraldise suuruseks on 30, 31 ha ja kasvav mets tuleb kaevandamiseks hävitada, siis ei saa kaevandamistegevuse korral ÜP nõuet täita. Ka ei näe ÜP ette metsa raadamist. Valla ÜP seletuskirja lk 40 nähtub, et DP kohustusega alaks on hajaasustuses paiknev ala, kuhu kavandatakse tootmisüksust. Looduslike ehitusmaterjalide kasutamise riiklik arengukava aastateks 2010-2020 lk-d 14 ja 15 selgitatakse, et kõige suurema keskkonnamõjuga on lubja- ja dolokivi kaevandamine. Mõju on seda suurem, mida suurem on karjääri pindala. Käesolevalt on mäeeraldise maa sihtotstarbeks maatulundusmaa ja ei ole kehtestatud DP-d, milles nähakse ette lubjakivikarjääri rajamine. Jõelähtme valla ÜP-s seletuskirja lk 15 märgitakse, et Jägala maardla on reservis, kuid selle asukoht on mujal, kui 09.06.11 käskkirjas märgitud asukoht. Käskkirjaga kavandatud alal paikneb kaitsemets. Kaitsemetsa tuleks kaevandamisel hävitada, see läheb vastuollu ÜP nõudega. Õiguslikult ei ole võimalik planeeringutega vastuolus oleva loa väljastamine enne, kui planeeringuid ei muudeta. Objektivalt ei ole selle tõttu korraldus täidetav ja see on tühisuse aluseks. Omavalitsusel ei lasu kohustust muuta kehtivaid planeeringuid kaevandamisloa väljastamise tõttu, puudub ka kindlus, et planeeringuid õnnestub ajaliselt peale loa väljastamist muuta. Kaevandamisloa andjal on õigus luba kehtetuks tunnistada, kui luba ei realiseerita 5 a jooksul peale selle andmist. Mõistlikuks kaevandamisega alustamise ajaks on 5 a peale loa andmist. Kaebaja toob näiteid, mil planeeringuid muudeti enne loa väljastamist. Ruu küla läheduses olevad lubjakivivarud olid aastaid teada, kui maakonnaplaneeringus Jägala maardlas kaevandamist ette ei nähtud, siis on see teadlik otsus lubjakivi antud piirkonnas mitte kaevandada. Kaevandamine oleks vastuolus ka valla arengukavaga. Jõelähtme Vallavolikogu 22.02.10 a määrusega nr 15 muudeti valla arengukava, selle p 3.4 märgib eesmärgiks alternatiivide otsimist Loo ja Ruu kaevandusaladele. Sisuliselt on haldusmenetluse nõudeid rikkudes jäetud tähelepanuta, et ajaliselt peale KMH aruande heakskiitmist on 3.isik esitanud uue kaevandamisloa taotluse, vallalt aga ei küsitud seisukohta loa osas, mis lõpuks väljastati. 01.03.05 teate kohaselt oli mäeeraldise teenindusmaa pindalaks 39, 72 ha ja selle sisse jääva karjääri pindalaks 30, 31 ha. 3.isiku taotluse /26.10.04/alusel viidi läbi keskkonnamõju hindamine, seega teenindusmaa suuruses 9,41 ha, aruande II kd lk 3 nähtubki karjääri pindala kokku 39,72 ha, millest mäeeraldis moodustab 30,31 ha ja teenindusmaa 9,41 ha. 29.10.08 esitas 3.isik seletuskirja ning 2 sisuliselt identset uut kaevandamisloa taotlust. Seletuskirja kohaselt on taotlust täiendatud mäeeraldise teenindusmaa suurust ja osas, mis kirjeldavad mäetööde tehnoloogiat, arendamist, mõju keskkonnale, abinõusid mäetööde mõju vähendamiseks ja karjääri

korrastamist. Seletuskirja kohaselt on lk 8 märgitud teenindusmaa suuruseks 52.04 ha, mis asub riigile kuuluval metsamaal. Kuna kahes taotluses on erinevuseks teenindusmaa suurus 50.04 ha või 52.04 ha, siis oleks pidanud Harjumaa Keskkonnateenistus uurimispõhimõtet kasutades selgitama, kas oli tegemist uue loa taotlusega. Kaebaja leiab, et esitati 29.10.08 sisuliselt uus taotlus, kuna muutusid teenindusmaa suurus, mäetööde tehnoloogia, tööde mõju keskkonnale, abinõud tööde mõju vähendamiseks ja karjääri korrastamiseks. Seega oleks pidanud vastustaja õiguseellane põhjendada, kas oli esitatud uus loataotlus. Ka oleks tulnud hinnata, kas oli tarvilik selle taotluse alusel uus keskkonnamõju hindamine. Aruanne keskkonnamõjude hindamises kiideti heaks 22.09.08, so rohkem kui kuu enne 3.isiku loataotlust 29.10.08. Selles olukorras tuli läbi viia uus keskkonnamõju hindamine, kuna muutunud komponendid suure tõenäosusega toovad kaasa muutusi keskkonnamõjus; kuna keskkonnamõju hindamine on avatud menetlus ja muutuvad keskkonda mõjutavad faktorid, nt tehnoloogia, siis on olemas avalik huvi muutuste vastu selle läbiarutamiseks. Vastustaja pidi välja selgitama, kas mäeeraldise suuruseks on 50.04 ha või 52.04 ha, puuduvad andmed, et vastustaja seda selgitas. Korraldus neid asjaolusid ei kajasta ja oleks tulnud hinnata uuesti keskkonnamõju, seega on tegemist olulise haldusakti puudusega, see tuleb tühistada. Vastuolus on korralduse ja 3.isiku taotlus, kui 3.isik soovis teenindusmaad suurusega 50.04 ha, kuid korralduse p 3.5 otsustati määrata selle suuruseks 52.04 ha. Jõelähtme Vallavalitsuse 28.01.09 kirja nr 19-2/3721-3 Harjumaa Keskkonnateenistusele nähtub, et vallavalitsus oli vastu loa väljastamisele, samas nähtub, et vald oli teadlik teenindusmaa pindala suurusest 50.04 ha. Eesti Maavarade Komisjoni 17.09.09 istungi protokoll 09-198 märgib ära teenindusmaa suuruses 52.03 ha. Jääb selgusetuks, millisest taotlusest on teenindusmaa suuruseks 52.03 ha, kuna ei ole teada, et selline taotlus esitati, so suuruses 52.03 ha. Vabariigi Valitsus andis korraldusega nr 302 29.07.10 a nõustumise teenindusmaale suurusega 50.04 ha, mis erineb Eesti Maavarade Komisjoni 17.09.09 istungi protokollis märgitud teenindusmaa suurusest 52.03 ha. Vastustaja korraldusega 09.06.11 väljastatud luba HARM - 113, seal on teenindusmaa pindalaks 52.04 ha. Seega ei ole analüüsitud, kas õiguslikult oli võimalik 2 loataotluse esitamine, kui oli võimalik, siis kas on tegemist uute taotlustega ning tarvilik uue keskkonnamõju hindamine, kumba 3.isiku taotlust 29.10.08 tuleb menetleda. Rikuti MaaPS § 28 lg 3, kuna loa taotlus tuleb saata arvamuse saamiseks kohalikule omavalitsusele. Maavarade Komisjon andis nõusoleku 52.03 ha osas ja puuduvad andmed, et 3.isik sellise taotluse esitas. Vabariigi Valitsus toetas loa väljastamisel taotlust teenindusmaa suurusega 50.04 ha, kuid luba anti 52.04 ha kohta; vallavalitsus ei ole saanud keelduda 52.04 ha teenindusmaa suuruses. Esinevad MaaPS § 34 lg 2 alused, mis ei võimaldanud pöörduda Vabariigi Valitsuse poole loa väljastamise küsimuses. Seega tuleb korraldus tühistada.

12. Esineb motiveerimisvigu. 1) jääb arusaamatuks, miks vastustaja pidas võimalikuks uute taotluste lubatavust, miks peeti lubatavaks ajaliselt peale keskkonnamõju hindamise aruande heakskiitmist 2 uut loataotlust, millega suurendati mäeeraldise teenindusmaa soovitatavat suurust kas 10.32 või 12.32 ha ja avaldati soovi muuta tööde tehnoloogiat, mõju keskkonnale, abinõusid mäetööde mõju vähendamiseks ning korrastamiseks. Korraldus põhjendab seda lk 1 järgmiselt- 29.10.08 esitas OÜ Väo Paas parandatud loataotluse tulenevalt Harjumaa keskkonnateenistuse 22.09.08 kirjast nr 30-11-3/39869-2. Võiks jääda mulje nagu viimatimärgitud kirjas oleks olulised seisukohad, kuid see on ebaõige, kuna sellega kiideti heaks maardla I ploki ehk Ruu uuringualal leviva keskkonnamõju hindamise aruanne ja kirjas ei sisaldunud ettepanekut teenindusmaa suurendamiseks. Hea haldusega pole kooskõlas eksitavate valeväidete esitamine. Nähtub ka, et vastustaja korralduse p 3.8 on loa kehtivuse ajaks 30 a, kuid keskkonnamõju hindamise aruandes I kd lk 94 ning II kd lk 3 lähtuti loa kehtivuse ajast 25 a. KeHJS § 24 lg 2 ilmneb, et loa andja võib keskkonnamõju hindamise tulemusi ka mitte arvestada, kuid seda tuleb põhjendada. Haldusakt ei põhjenda, miks tuleb anda luba kehtivusega 30 ja miks ei ole vaja uut keskkonnamõju hindamist, kui loa kehtivuse

aeg pikeneb. Korralduses viidatakse lk 5-6 kaebuse esitaja e-kirjale 02.03.11 ning 20.05.11 kirjale, kuid vastustaja neid esitatud vastuväiteid ei analüüsi. Lähtudes Riigikohtu suunistest motiveerimisnõuete osas nähtub, et nõuded on täitmata, kuna ei selgu, miks peale keskkonnamõju hindamist arvestati sisult 2 erinevat loataotlust ja ei viidud läbi uut keskkonnamõju hindamist, ei hinnatud, miks vastuväited ei olnud asjakohased ning miks nendega ei arvestata. Need minetused toovad kaasa haldusakti tühistamise.

13. Rikuti menetlusõigusi keskkonnamõju hindamise menetluses ning kaevandamisloa väljastamise menetluses. 1) korralduse lk 2 märgitakse, miks SEI tegi KMH aruande ekspertiisi; viimane leidis, et KMH oli menetluse kestel nõuetekohane, kuid ometi tehti ettepanek täiendada KMH aruannet alternatiivide kaalumise osas, seire-ja korrastusnõuete osas ja II ploki võimaliku kasutuselevõtu mõju osas, täiendatud aruande avalik arutelu toimus 08.05.07 Jõelähtme rahvamajas. Seega ilmneb, et koostati KMH, siis teostas SEI ekspertiisi KMH-le, viimast täiendati ja täiendatud aruande KMH avalik arutelu toimus 08.05.07.a Kuid SEI ekspertiis valmis alles 2008 juunis. 2) korralduse lk 2 kohaselt jättis vastustaja 16.08.08 KMH aruande heaks kiitmata, kuid kiitis selle heaks 22.09.08. Mainimata on olulised detailid, so et aruanne jäi heaks kiitmata KeHJS § 22 lg 3 p-de 3 ja 5 alusel, st et aruanne ei vastanud KeHJS § 20 aruandes sätestatud nõuetele, aruanne pole asjakohane ja piisav tegevusloa andmiseks. Kui aruanne jääb heaks kiitmata, siis tuleb vastavalt KeHJS § 16-17 teha uus avalikustamine, vastavalt oli vastustaja ise selle nõude esitanud, kuid 22.09.08 on vastustaja hoopiski aruande heaks kiitnud; lk 4 kirjas nr 30-11-3/39869-2 märgib, et tühistab 16.06.08 kirjas nr 30-11-3/18983-17 nõude korraldada uus KMH aruande avalikustamine. KeHJS § 22 lg 5 p 2 ei jäta võimalust täiendatud aruande avalikustamata jätmiseks. Vastustaja oli viidanud puudustele KMH aruandes, palus need kõrvaldada, kuid ei ole usutav, et vähema kui kuu aja jooksul suudeti aruannet paremaks muuta. Menetlusnormide rikkumise osas viitab kaebaja veel korralduse lk 5 ja 6 märgitule; selgub, et avalik istung toimus 31.01.11 ja 26.04.11 küsis vastustaja 3.isikult, vallavalitsuselt ja kaebajalt arvamust kaevandamisloa väljastamise eelnõule. Seega ilmneb 09.06.11 korraldusest, et esmalt oli avalik istung, siis väljastati eelnõu ca 3 kuu pärast ning paluti seisukohti. Kuna pidi toimuma avatud menetlus, siis HMS § 47 järgi pidi haldusorgan teatama avatud menetluse algusest, selleks tuli HMS § 48 lg-st 1 panna välja taotlus haldusakti andmiseks, eelnõu koos seletuskirjaga, siis tuli HMS § 49 lg 1 ja 2 kohaselt määrata ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtaeg, mis ei või olla lühem kui 2 nädalat ja peale seda korraldada avalik istung, kuid antud juhul toimiti vastupidiselt. Esmalt korraldati jaanuaris 2011 avalik istung, puuduvad andmed, et enne seda oleks avaldatud loa väljastamise eelnõu, peale istungit koostas vastustaja 09.06.11 korralduse eelnõu ja saatis selle kirjaga 09.05.11 e-kirjaga 3.isikule, vallavalitsusele ja kaebajale. 09.05.11 esitasid kaebaja ja vallavalitsus oma vastuväited eelnõule, HMS § 47-50 ülesehitust arvestades oleks pidanud järgnema avalik istung, mida ei järgnenud. Puuduvad andmed, et vastustaja 09.05.11 e-kirjale lisatud loa eelnõu avalikustati HMS § 48 mõttes. Rikuti avatud menetluse nõudeid, seega tuleb korraldus tühistada.

14. Ekslik on seisukoht, nagu põhjendaks Jägala mäeeraldisel kaevandamist oluline tarvidus lubjakivi järele. 3.isiku enda 2010 a majandusaasta aruande kohaselt selle lk 3 nähtub, et killustiku pakkumine ületas turul nõudluse, müügihind alanes, puudusid lähiümbruses suuremad materjalimahukad objektid. MA ehitusosakonna juhataja asetäitja V.J. 01.07.11 e-kirjast nähtub, et suuremate maanteede tee-ehitus lõpeb 2013.a., mõne tee osas on ehitusaeg teadmata. Meelevaldne on väita, et Jägala kaevandamise alustamine on hädavajalik. Kiireloomuliste teetööde vajaduseks kaevandamine oli lisaks eelnevalt nähtuvalt võimatu, kui planeeringutega on vastuolu, tarvilikud on mitmed load, sj vee erikasutusluba, võib juhtuda, et mäeeraldisel ei saagi kaevandama hakata.

15. Piirkond, kus hakatakse kaevandama, ei ole soostunud ala. Seal kasvab väärtuslik mets. Kaebaja esitab fotod, millelt nähtub väärtusliku metsa olemasolu. Harju MK

teemaplaneeringu „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused “ kohaselt nähtub, et Jägala maardla asub tuumalas T 8 ja seletuskirja p 2.1.1 annab roheline võrgustiku osas teada, et see täiendab kaitsealade võrgustikku; p 2.1.3 ilmneb, et T8 on piirkondliku tasandi tuumala; p 2.1.4 kohaselt Tallinna roheline vööndi metsad oma asukoha tõttu kõrge puhkeväärtusega, need oleks otstarbekas määrata kaitsemetsa kategooriasse; p 2.2.1 kohaselt on tuumalaga vahetult piirneval alal oluline maakasutust mitte muuta, roheala võrk peab jääma toimima; p 2.2.2.1 kohaselt konfliktsetes piirkondades on vaja välistada riigimetsamaa sihtotstarbe muutmine. Seega keelab märgitu maatulundusmaa muutmise mäetööstusmaaks. Valla ÜP seletuskirja kohaselt on lk 15 nähtuvalt lubjakivi mäeeraldis reservis ja nagu nähtus, selle asukoht erineb korralduses märgitud maardla asukohast. Seal, kus vastustaja lubab kaevandada, on kaitsemets, antud juhul kaitsemets hävitatakse. Vallavalitsus ei nõustunud katastriüksuse muutmisega mäetööstusmaaks. Puudub DP kaevanduse kui tootmisüksuse rajamiseks. Normaalne ei ole, et luba oleks vastuolus kehtestatud planeeringutega. Haldusmenetlus tuleb läbi viia HMS § 5 lg 2 kohaselt eesmärgipäraselt ja efektiivselt ning kuna omavalitsusel ja maavalitsusel ei lasu kohustust muuta kehtivaid planeeringuid, siis vald ei ole valmis muutma planeeringut, kuna ta on kaevandamise vastu. KMH võib pöörduda sellega, et hinnatakse mõju, mida kunagi ei hakata realiseerima. Loa väljastamine kaevandamiseks on töömahukas menetlus, seega ei saaks teha asjatuid kulutusi. See kinnitab haldusakti mittetäidetavust ja PS § 13 ja 14 samuti ei näe ette mittetäidetava haldusakti andmist. Maardlate alad peavad nähtuma maakonna planeeringust- Riigikohtu HK lahend nr 3-3-1-86-06 p 27. Vastuolu planeeringute ja arengukavaga on tühisuse aluseks.

16. Lahendamata on sõidukite liiklus karjäärist avalikult kasutatavale teele ja vastupidi. Korralduse p 3.9.26 märgib väljapääsu Kassi parklasse ja et projekt tuleb kooskõlastada MA-ga, tee tuleb rajada enne mäetööde alustamist. Kuid MA kiri 03.08.22 nr 15-4/11-00065/095 märgib, et MA jääb oma 30.08.05 ning 21.11.07 kirjades esitatud seisukohtade juurde, mille kohaselt maanteeäärse puhkekoha kaudu karjääri raskeliikluse kavandamine tänase liikluskorralduse juures ei ole võimalik ning kui 3.isik soovib välja selgitada juurdepääsu tee realiseerimise võimalused läbi puhkekoha, tuleb koostada liiklusohutuse audit. MA kinnitusel on korralduses p 3.9.26 vastustaja ületanud pädevust, kuna riigimaanteel teeohu korraldamist ja ohutust määrab MA, mitte vastustaja. V.Haube, 3.isiku esindaja, on ühendustee rajamisega seotult väitnud, et põhimõtteliselt on kooskõlastus olemas /II kd tlk 189/, kuid et koosolek, kus ta selle avaldas, toimus 31.01.11 ning 03.08.11 kirjas on MA väitnud vastupidist, siis esitas 3.isik valeandmeid, mis MaaPS § 34 lg 1 p 10 kohaselt toob kaasa kaevandamisloa väljastamisest keeldumise. Kuna teede küsimus on lahendamata, pole planeeringut, et rajada karjäär antud kohta, siis on korralduse p 3.9.26 näol tegu sättega, mis tegelikkuses ei realiseeru ja MA on vastu ühendustee rajamisele Kassi parkla kaudu.

17. Kaebaja esitas seisukoha 23.09.11, et tuleks teha ekspertiis. Tekib kahtlus KMH aruande I ja II kõite nõuetekohasuses. Ettepaneku teeb kaebaja hiljemalt eksperdi isikus 03.10.11 istungil.

Kaebaja märgib, et korraldus tuleb tühistada ja teise alternatiivina tuvastada korralduse tühisus vastuolu tõttu planeeringutega ja valla arengukavaga.

30.09.11.a. esitas kaebaja seisukohad kohtu saadetud kirjale, et lähtudes Riigikohtu HK poolt lahendis 28.02.07a nr 3-3-1-86-06 toodud põhimõtetest, et keskkonnamõju hindamine üks osa kaevandamisloa väljastamise haldusmenetlusest, see peab haldusakti andmisega, puudused menetluses toovad kaasa kaevandamisloa kui haldusakti õigusvastasuse, seega on kaebaja eesmärgiks korralduse tühistamine. Vead keskkonnamõju hindamise menetluses toovad kaasa korralduse tühistamise. Saavutamaks tühistamist puudub kaebuse esitajal tarvidus keskkonnamõju hindamise menetluse, kui toimingute kogumi, eraldi vaidlustamiseks käesoleva haldusasja raames.

KMH aruandes on minetused: 1) ei ole nõuetekohaselt hinnatud sotsiaal-majanduslikke mõjusid kaevandamisel ümbruskonnale; 2) ei ole nõuetekohaselt vaagitud alternatiive; 3) ei ole analüüsitud kumulatiivset mõju mis võib kaasneda II ploki kasutuselevõttuga, 4) kaardimaterjal aruandes pole piisav; 5) aruandes puudub nõuetekohane õnnetuste vältimise kava.

Kaebaja leidis, et lubjakivi vajaduse seab kahtluse alla 28.09.11 ETV saade „Pealtnägija“, seal esines R.Raudsep (Keskkonnaministeeriumi nõunik) ja kaebaja palub seda saatelõiku käsitleda, kui tõendit.

18. 18.11.11.a. esitas kaebaja täiendavalt haldusakti tühisuse tuvastamise nõude ja palub seda lahendada esimese alternatiivina, seejärel võtta kohtul seisukoht tühistamisnõudes.

Kaebaja esitab HKMS § 6 lg 3 p 3 alusel seega tühisuse tuvastamise nõude ja põhistused. Kaebaja leiab, et halduse tegevuse kehtetus algusest peale ei saaks reguleerida õigussuhteid kaevandamisel ja korralduse tühistamine on kaebajale vajalik.

Korralduse tühisuse toob kaasa olukord, mil kaevandamine oleks vastuolus planeeringutega (Harju MK I etapiga; Harju MK maakasutuse teemaplaneeringuga; Jõelähtme valla ÜP-ga) ja valla arengkavaga, st loa väljastamisel pole korraldust objektiivsetel põhjustel võimalik täita, seega esineb tühisuse alus- HMS § 63 lg 1 p 5 mõttes.

Veaparandus mäeeraldise teenindusmaa suuruses ei kõrvalda sisulist minetust.

Valla ÜP kohaselt on lubjakivimaardla reservis, lubjakivi kaevandamine peaks toimuma teises kohas, kui seda märgib kaevandamisluba, praeguses loaga määratud kohas paikneb kaitsemets, puudub DP. Lubatav ei ole, et esmalt väljastatakse kaevandamisluba ja siis hakatakse püüdma muuta planeeringuid, et viia need kooskõlla kaevandamisloaga.

19. Kaebaja täiendab kaebust 20.02.12.a. seotult vastustajalt saadud dokumentatsiooniga.

Korralduses märgitud kaevandamisloa taotlust ei ole 3.isik kunagi esitanud ja eksitav on viide 26.10.04 a kirjaga nr 101 esitatud taotluse saamise kohta. Siis esitati V kt lk 5 nähtuvalt taotlus keskkonnamõjude hindamiseks. Loa väljastamise taotluse esitas 3.isik 14.02.05, kd V lk 27-28, kuid korralduses ei ole 14.02.05 loale viidatud. Korraldusega sai loa väljastada 10 aastaks, kuna loa taotluse esitamise ajal 14.02.05 kehtis MaaPS § 31 lg 1, mil kohaliku tähtsusega maardla puhul väljastatakse luba 10 a. Analüüsidest MaaPS ja alates 01.04.05 kehtivat MaaPS § 75 lg 2 ja 3 ning HMS § 5 lg 5 põhimõtet, ning asjaolu, et luba väljastati maavara suhtes, leiab kaebaja, et luba sai anda välja 10 a. Vastustaja aga väljastas loa 30 a, so tähtajaks, mis on 3 korda pikem kui vana MaaPS § 31 lg 1 sätestatud maksimumtähtaeg, siis on see oluline rikkumine, mis on korralduse tühistamise aluseks.

Vastustaja on ka ise pidanud nähtuvalt 14.11.06.a. kirjast nr 3012-1/6177-2 V kd lk 87-91 oluliseks, et luba antakse 10 a ja vajadusel on võimalik lisada veel 5 a. Vastustaja seega leidis, et loataotlusi menetletakse ja luba väljastatakse kuni 31.03.05 kehtinud MaaPS alusel. Kolmas isik ise soovis luba 25 a, tema taotlus oli vastuolus MaaPS § 31 lg-ga 1.

KMH viidi läbi olukorras, mil sai arvestada kaevandamisega 25 a. 29.10.08 esitas kolmas isik 2 loataotlust, nende alusel uut KMH –d ei teostatud. Kohtutoimiku V kd lk 22 on 3.isiku 2 parandatud loataotlust, parandamine seisneb selles, et kui 14.02.05 esitati taotlus kehtivusajaga 25 a ja 30.31 ha suurusele mäeeraldisele ning 9.41 ha teenindusmaaga, siis 29.10.08 taotluses oli kehtivusaeg 30 a ja 30.31 ha suurusele mäeeraldisele ja 50.04 ha suurusele teenindusmaale või 30.31 ha suurusele mäeeraldisele ja 52.04 ha suurusele teenindusmaale, seega 14.02.05 taotluse ja 29.10.08 a taotluse vahe on 5 a pikem loa kehtivuse aeg ning oluliselt suurem mäeeraldise teenindusmaa suurus. MaaPS arvates 01.04.05 ning muud õigusaktid ei võimalda loa parandatud taotlust esitada ja kasutada terminit -taotluse parandamine. Võimalik on vaid kaevandamisloa muutmise menetlus MaaPS § 42 ja keskkonnaministri 06.05.05 määruse nr 36 alusel. Vana MaaPS § 40 lg 1 p 1-3 kohaselt oli võimalik tingimusi muuta, kui kaevandamisloa tingimusi või õigusakte oli korduvalt või jämedalt rikutud; loa taotlemisel oli esitatud valeteavet; maavara

kaevandamisega on kaasnenud ettenägematud kahjulikud tagajärjed. Kuna seadusega on sätestatud vaid loa muutmise instituu, siis järeldubki, et muuta saab luba peale sellise loa väljastamist. Loataotluse muutmise ei ole võimalik.

Kolmas isik on sj 29.10.08 kirjas nr 50 /toimiku kd VI lk 22/ eksitavalt viidanud vastustaja kirjale 22.09.08, milles kiideti heaks KMH aruanne, kuid suuniseid või ettepanekuid loa taotluse parandamise osas selles ei esitatud. Uusi 29.10.08 a loataotlusi ei ole vastustaja menetlenud. Vastustaja esitas kohtule vaid 1 uue taotluse /kd VI lk 23/.

Jääb arusaamatuks, miks vastustaja ei esitanud teist taotlust.

KMH hindas kaevandamise mõju 25 a kohta; pole analüüsi, millist mõju keskkonnale avaldab mäeeraldise teenindusmaa suurenemine.

Jägala lubjakivimaardla II ploki territooriumil paikneb 3. isiku kinnistu, seega on reaalne, et ta soovib lubjakivi kaevandada ka II plokis. Omandati kinnistu Lepiku pindalaga 13.92 ha ja on tõenäoline, et II ploki territooriumile jäävad kinnistuomanikud on nõus maad müüma. Seega tuli vastustajal analüüsida II ploki kumulatiivseid mõjusid.

20. Kaebaja palub hüvitada menetluskulud summas 33 200 eurot ja 59 senti. Esindaja mõõnab, et osa arveid ei puutu sellesse kohtuasja.

02.03.12 esitas kaebaja täiendavalt 2.397,6 eurose nõude kohtuistungil eest, millest osa kulutusi tasus Jõelähtme vallavalistus ja osa MTÜ Ruu küla heakorralt (HKMS § 109 lg 1 ja lg 5).

VASTUSTAJA SEISUKOHAD

21. EÕK taotlus tuleb jätta rahuldamata. 15.08.11 esitas KKA seisukohad tühistamisnõude ja ei pea vajalikuks kaasata asjasse Jõelähtme vallavalitsust. Vaidlusalune korraldus on antud õiguslikel alustel ja asjas kogutud tõenditele tuginedes, see on piisavalt motiveeritud ja selles sisalduvad kaalutlused on asjakohased, korraldus on proportsionaalne. Asjaolu, et kaebaja ei nõustu korralduses toodud seisukohtade, selle aluseks olnud tõendite ja kaalutlustega, ei anna alust väita, et otsus on põhjendamata, ebaproportsionaalne ja pole mõõdukas. Vastustaja palus jätta rahuldamata tühisuse tuvastamise nõudele esitamisel kaebuse, kuna nõue on alusetu, põhjendamata ja pahatahtlik (vastus 25.10.11). Kokkuvõtvalt kaebajale saadetud vastuskirjade alusel märgib vastustaja järgmist. Kaevandamisloa andmist ei muuda võimatuks asjaolu, et loa andmise korraldus on vastuolus valla arengukavaga, kuna sellist loa keeldumise alust MaaPS ette ei näe (Riigikohtu HK otsus nr 3-3-1-86 p 27). Kohaliku elu küsimusi arutavad omavalitsusorganid, planeerimistegevus on omavalitsuse pädevuses ja vastuseis kaevandamisele ei tähenda, et luba pole võimalik anda. Kui omavalitsus ei nõustu kaevandamisloa andmisega, siis lahendab küsimuse Vabariigi Valitsuse nõusolek. Tähelepanuta tuleb jätta etteheited korralduse vastuolu kohta Harju MK I etapi, Harju MK maakasutuse teemaplaneeringuga, Jõelähtme valla ÜP-ga ning valla arengukavaga. Õigusaktidest ei tulene kohustust kaevandamisloa menetlemisel nende kooskõla käsitleda ja loast keelduda kooskõla puudumisel. Kui kaevandamis tõttu tuleb muuta planeeringuid, siis toimub see eraldiseisvas menetluses ja uuritakse, kas ja millises ulatuses vastuolu esineb ja kas saab planeeringut muuta. Maatulundusmaa sihtotstarvet tuleb muuta mäetööstusmaaks. 04.11.11.a. vaidles vastustaja vastu saatelõigu „Pealtnägija“ lindistuse tõendina vastuvõtmiseks materjalide juurde ja esitas KKM nõuniku R.Raudsepa 04.11.11.a selgituse. Vastustaja palus jätta rahuldamata ekspertiisitaotlused. KKA märgib, et 02.03.11.a. oli esitanud J.Tepp e-kirja, millele vastati 30.03.11 kirjaga HJR 10-5/11/8427-2, selles kirjas J.Tepp palus KMH aruande heakskiidu tagasikutsumist, ka sellel anti vastused ja selgitused, sj selgitati, et I ja II köidet tuleb käsitleda kui tervikut. KMH aruande II kd ei lisanud sotsiaalmajanduslike mõjude osas uut informatsiooni; Vastati OÜ Inseneribüroo Steiger osas

esitatud pädevuse küsimuses, sotsiaal-majanduslike mõjude hindamise andmebaasi osas vastust ei osanud KKA täpsustada. Selgitati alternatiivide osas, et II kd on esitatud 3 tegevusalternatiivi, mida hinnati ja leiti sobivaim. Lõhkamise alternatiive käsitleti KMH aruande I kd ap 6.2.3 lk 25-28 ja seal on toodud kobestamise tehnoloogia positiivsed ja negatiivsed küljed. Kaevandusest väljapumbatava vee juhtimise valikut ja tehnoloogiat põhjendati KMH aruande I kd lk 24 ja 25, seal märgiti 2 võimalust, kaaluti neid ka alternatiividena. Tervikalternatiivide käsitus on KMH aruande II kd lk 9. Selgitati kumulatiivsete mõjude hindamist ja vastustaja nõustub eksperdi arvamusega, et II ploki kasutuselevõtul tuleb teha hindamine. Nõustuti, et ekspert oleks pidanud arvamust põhjendama näidetega või loogilise mõttekäiguga, kuid sellise motiveeringu puudumine ei muuda I ploki keskkonnamõju arvamuse tulemust. Teiste piirkonnas olevate tegevustega ei ole esitatud, kuna pole kumuleerivaid mõjusid, mis oleks aruandes kajastamata. Veeseire Kaberla oja veekvaliteedi kontrolliks määratakse vee erikasutusloaga ja kui vee kvaliteet halveneb, siis võetakse tarvitusele täiendavad abinõud. Nõue tuleneb keskkonnateenistuse KMH aruande heakskiitmise kirjast nr 30-11-3/39869-2 p 14 ja 28. Seire ja leevendusmeetmed on esitatud lisaks KMH aruande II kõitele ka aruande heakskiitmise kirjas keskkonnanõuetena. KeHJS § 24 lg 1 kohaselt peab otsustaja tegevusloa otsuses märgitule lisaks arvestama keskkonnamõju hindamise tulemusi ja aruandele lisatud keskkonnanõudeid ja KMH aruande p 28 täpsustatakse keskkonnanõudeid saaste-ja keskkonnalubade väljaandmisel. KMH II kd ptk 5 on kohustavas kõneviisis esitatud rakendamist vajavad meetmed. Seadusega mittereguleeritud läviväärtused määratakse vastavalt vajadusele. Oluliseks peeti puurkaevude kohest projekteerimist ja aruande heakskiitmise kirja p 16 on märgitud 6 majapidamise rajamise ettevalmistust, see määratakse loa täiendavates tingimustes. Kaardimaterjalide puudumise osas märgib vastus, et I ja II kd oli piisavalt kaardimaterjali, et anda õiguspärased load. I kd lk 11 on uuringuala asendiplaan, ala reljeef, mis iseloomustavad karjääri paiknemist valla ja Ruu küla suhtes, ilmselt oli materjalimahukusest jäänud see leidmata. Õnnetusjuhtumitega ning loodusõnnetustega seonduvate mõjude osas märgitakse, et lõhketööde mõju on käsitletud aruande lk 27-28, eraldi ka lisas 8-27 ja aruande kd II lk 5. Mõju käsitus on ammendav. Lõhketööd reguleeritakse lõhketööde passis, kus arvestatakse kõiki tegureid rangelt. Kaevandamisega seotud üksiktegevused on reguleeritud kaevandamise projekti ee passis. Nimetatakse meetmed, mis võtavad ohutegurite tõenäosuse minimaalseks. Liigsadu settetiikide osas käsitletakse tiikide rajamise projektis või puhastusseadmete projektis, sellele lisatakse eriala spetsialisti eksperthinnang. Hinnangus tuleb käsitleda projektlahenduse keskkonnakaitsest tõhusust ja projekti realiseerimisega kaasnevat mõju, esitatakse lahendused ja abinõud negatiivse keskkonnamõju vältimiseks. Kuigi kohati KMH-s ei ole esitatud neid asjaolusid, mida küsija märkis, ei muuda need KMH aruande lõppresultaati ega takista õiguspärast kaalumist. Vastustaja jäi ka täiendavate kaebaja väidete osas seisukohale, et kaebus tuleb jätta rahuldamata. Vastavalt 23.02.12.a. vaidles vastustaja vastu täiendavatele seisukohtadele ja märkis, et kaevandamisloa taotluse on esitatud 14.02.05 ja korralduses on märgitud ebaõigesti 26.10.04.a. Korraldusega nr HJR 1-15/12/229 viidi ebatäpsuse osas sisse parandus, esitab korralduse. Kaebaja seisukohad seoses MaaPS redaktsiooni kohaldamisega on valed ja selle tõttu ei vasta tõele ka seisukoht, et luba sai taotleda ja välja anda vaid 10 aastaks. Korralduse andmise õiguslikuks aluseks on 01.04.05 jõustunud MaaPS, taotleti maavara kaevandamise luba. MaaPS seletuskiri selgitab üheselt, et seni kehtinud korra kohaselt menetletakse loataotlusi, mille menetlemist on alustatud enne uue maapõueseaduse jõustumist; lubade andmisele kohaldatakse uuest seadusest tulenevaid õigusi. Loa sai kehtiva õiguse alusel anda 30 aastaks vastavalt MaaPS § 37 lg 1, puudus alus keskkonnamõju hindamiseks kaebaja pakutud ajaga, so 10.a. Ei vasta tõele väide, et 29.10.08 on 3.isik esitanud 2 uut kaevandamise loa taotlust. Taotlust saab muuta, taotluse alust ei soovitud muuta sedavõrd ulatuslikuks, et

oleks tulnud anda uus luba. KMH eksperdid tegid KMH käigus ettepaneku suurendada teenindusmaa suurust, et vältida negatiivseid mõjusid ümbruskonnale, KMH aruande heakskiitmise otsusega (p 17) suurendati teenindusmaa suurust. Sellest tulenevalt lubati ja tuli täpsustada loataotlust. Ühe ja sama taotleja poolt mitme taotluse esitamist siiski ei saaks keelata, ka sellest tulenevalt ei jäeta viimast taotlust lahendamata. 03.10.01.a. esitas vastustaja seisukohad KMH hindamise aja osas. Kui esitatakse loataotlus II ploki avamiseks, siis tuleb hinnata võimalikke kumulatiivseid mõjusid koos I ploki vajadustega ja ei ole tähtsust, et 3.isik ostis kinnistu. KKA kontrollis kaebaja väidete alusel lubjakivikarjääri kandeid ja ei ole tuvastatud mingeid võltsinguid ega valeandmete esitamist.

22.KMH aruanne kiideti heaks 22.09.2008, st pärast Säästva Eesti Instituudi 05.05.2008 eksperthinnangu valmimist. Eksperthinnangu tegemise aluseks oli võetud KMH seisuga 31.01.2008. Eksperthinnangus välja toodud põhijärelduste kohaselt tuli KMH aruannet täiendada, mida ka tehti. KMH on läbi viidud vastavalt õigusaktidele ja selle on heaks kiitnud pädev haldusorgan, so KeHJS § 10 lg 2 alusel käesolevalt KKA. Seejuures on KMH raames tehtavad menelustoiimingud iseseisvalt vaidlustatavad. Eksperthinnang anti enne KMH heakskiitmist. KKA õiguseellane kiitis 22.09.08 heaks tehtud aruande, milles oligi arvestatud ekspertide soovitustega. 24.09.08 teavitati kõiki menelususalisi KMH aruande heakskiitmisest ja anti võimalus vaidlustada KMH heakskiitmise otsust. Selle vaidlustas vaid Coreen Invest OÜ. Kaebuse esitaja on olnud kaasatud loa andmise protsessi, sh KMH läbiviimise protsessi, registrisse kanti kaebaja 18.08.10.a. Enne seda tema õiguste ja huvidega arvestada ei saanud, kuid sellest ajast, kui tekkis õigusvõime, on tal osalus tagatud. Vastuväiteid tol ajal ei esitatud. Kuna vallavolikogu ei nõustunud kaevandamise loa väljastamisega, siis KKA saatis kaevandamisloa taotluse ja otsuse eelnõu MaaPS § 28 lg 3 kohaselt Eesti Maavarade Komisjonile /edaspidi EMK/ ja kohalikule omavalitsusele. Vabariigi Valitsus nõustus loa väljastamisega 29.07.10 korraldusega nr 302. Loa eelnõu avalik arutelu toimus 31.01.11.a. ning 02.03.11.a. esitas kaebaja eelnõule seisukoha, milles ta taotles KMH tagasivõtmist. KKA esitas põhistatud vastuse 30.03.11.a. selle mitterahuldamise kohta ja kaebaja lisas selle oma kaebusele. HMS § 40 kohaselt küsiti menelususalistelt ja ka kaebajalt enne haldusakti andmist arvamusi ja vastuväiteid ning sai 20.05.11 seisukoha, milles palus meneluse peatamist kuni haldusasja nr 3-10-2227 lahendamiseni. 25.05.11 andis KKA selgitused mittepeatamise võimatusest. Vastavalt on J.Tepp'le 20.05.11 e-kirja alusel vastanud KKA 25.05.11 a kirjaga nr HJR 10-5/11/17344-3, et edastasite e-kirja, milles esitasite MTÜ Ruu küla heakorra seltsi seisukohad loa taotluse suhtes. Selts oli kaevandamisloa väljastamisele vastu ning seisukohal ja tegi ettepaneku peatada kaevandamisloa väljaandmise menelus haldusasja nr 3-10-2227 lõpliku lahendi jõustumiseni ja kaevandusloa eelnõu avaliku arutelu 31.01.2011.a protokollitud tehnilistele küsimustele vastuste saamiseni. Märkused seisnesid etteheidetes, et kohalike huvide kahjustamine ei ole piisavalt põhjendatud. KKA selgitas, et VV nõustus 29.07.10 korraldusega nr 302 loa väljastamisega ja seal olevate argumentidega nõustub ka KKA. Veel oli märgitud, et puudub põhjendus, miks on vajalik kaevandada just Ruu mäeeraldises, KMH aruanne ei käsitle tegevuse keskkonnamõjusid ammendavalt; Väo Paas OÜ ei ole alustanud läbirääkimisi seltsiga; loa eelnõu ei kajasta kaevandamisloa eelnõu avalikul arutelul 31.01.11 protokollitud; tehti ettepanek kaevandamisloa meneluse peatamiseks. KKA andis oma vastused. 09.06.11 andis KKA korraldusega maavara kaevandamise loa. Seega osales kaebaja aruteludes, kui ei teinud ettepanekuid. Kaebaja ei saa tugineda rikkumistele kaebuses osas, mis puudutab teiste ettepanekuid ja mida ta esitab justkui enda omadena. KeHJS § 20 lg 1 p 3 järgi ekspert või -rühm koostab eksperdi juhtimisel lähtudes heaks kiidetud KMH programmist KMH aruande, milles ta esitab kavandatava tegevuse ja selle alternatiivsete võimalustega eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjelduse ning hindab selle piirkonna keskkonnaseisundit, vastavalt KMH aruande I kd p 7.13. on analüüs infrastruktuuri mõjudest, rekreatiivsele tegevusele ning

